GJMC S6 02(M)
Exam Code: JMM6A

বৈদ্যুতিক প্রচাৰ মাধ্যম-টেলিভিছ্ন

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

সাংবাদিকতা আৰু গণসংযোগ

খণ্ড ঃ ১

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপক কে.ভি. নাগৰাজ, প্ৰাক্তন অধ্যাপক, গণসংযোগ বিভাগ, মিজোৰাম বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপক অভিজিৎ বৰা, মুৰব্বী, গণসংযোগ আৰু সাংবাদিকতা বিভাগ, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়
অধ্যাপক খ. কাবি, মুৰব্বী, গণসংযোগ বিভাগ, ৰাজীৱ গান্ধী বিশ্ববিদ্যালয়, অৰুণাচল প্ৰদেশ
ড° অংকুৰণ দত্ত, সহযোগী অধ্যাপক আৰু মুৰব্বী, সংযোগ আৰু সাংবাদিকতা বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষী

ড° তৃষা দুৱৰা বৰুৱা,সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
ড° জুৰি হাজৰিকা,সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্ৰস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	প্ৰস্তুতি গোটৰ সদস্য	ভাষান্তৰকাৰী
১	চৈয়দ মূর্তাজা আলফৰিদ হুছেইন, অসম বিশ্ববিদ্যালয়, শিলচৰ	গীতাঞ্জলি মেধি, কৃকাসৰামুবি (অধ্যায় ১,২,৪,৫,৬,৭,৮)
২,৫	ড° ৰূপা ৰাণী সোণোৱাল, কর্ণাটক বিশ্ববিদ্যালয	ড° ভাৰতী ভৰালী গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় (অধ্যায় ৩)
৩	অলংকাৰ কৌশিক, ই এফ এল ইউ, শ্বিলং	
৪	ৰশ্মি শর্মা, বচপন বচাও আন্দোলন	
৬,৭	নীলাৎফল চন্দা, অসম বিশ্ববিদ্যালয়	
৮	চৈয়দ মূর্তাজা আলফৰিদ হুছেইন, আৰু ড° তৃষা দুৱৰা বৰুৱা,কৃকাসৰামুবি	

সম্পাদনা গোটঃ

বিষয়বস্তু (ইংৰাজী সংস্কাৰণ)ঃ ড° ভি. কৃষ্ণ অনন্ত, নেহৰু মেম'ৰিয়েল মিউজিয়াম আৰু লাইব্রেৰী, চেন্নাই
ভাষা (ইংৰাজী সংস্কাৰণ) ঃ ড° জুৰি হাজৰিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
(অসমীয়া সংস্কৰণ) ঃ ড° জুৰি হাজৰিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° জুৰি হাজৰিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

January, 2020 ISBN : 978-93-89955-31-6

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna KantaHandiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

Printed and published by Registrar on behalf of the Krishna KantaHandiqui State Open University

Head Office :Patgaon, Rani Gate, Guwahati – 781017; Web : www.kkhsou.in/web_new

City Office :Housefed Complex, Dispur, Guwahati – 781006

The university acknowledges with thanks the financial support provided by the **Distance Education Bureau, UGC** for the preparation of this study material.

হাউচ্‌ফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬

Web : www.kkhsou.in

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ১ ঃ দৃশ্য -শ্রব্য প্রচাৰ মাধ্যমৰ সৈতে পৰিচয় ৭-২৪

দৃশ্য-শ্রব্য প্রচাৰ মাধ্যমৰ বৈশিষ্ট্য, দৃশ্য-শ্রব্য প্রচাৰ মাধ্যমৰ প্রভাৱ আৰু প্রসাৰ, শ্রব্য প্রচাৰ মাধ্যম বনাম দৃশ্য-শ্রব্য প্রচাৰ

অধ্যায় ২ ঃ টেলিভিছন সম্প্রচাৰৰ ইতিহাস ২৫-৩৯

টেলিভিছনৰ উদ্ভাৱন আৰু বিকাশ, প্রথম অৱস্থাৰ টেলিভিছন কৌশলসমূহ, বিংশ শতিকাৰ প্রথম আৰু শেষ ভাগত হোৱা বিকাশ

অধ্যায় ৩ ঃ টেলিভিছনৰ বিশ্বজনীন নেটৱ'র্ক ৪০-৫৩

সীমান্ত অতিক্রমী চলা সম্প্রচাৰ, ফ্রান্স-বৃটিছ টেলিভিছন বিনিময় প্রকল্প, ইউৰোভিছন,এচিয়া মহাদেশৰ সীমান্ত অতিক্রমকাৰী নেটৱ'র্কসমূহ, এচিয়াভিছন, CATVN নেটৱ'র্ক

অধ্যায় ৪ ঃ ভাৰতত টেলিভিছন সম্প্রচাৰৰ ইতিহাস ৫৪-৬৯

ভাৰতত টেলিভিছনৰ আত্মপ্রকাশ আৰু বিকাশ, INSAT ৰ উৎক্ষেপণ, ১৯৮২ চনৰ পাছৰ বিকাশ ৰঙীন টেলিভিছনৰ আত্মপ্রকাশ, বৈদ্যুতিক মাধ্যমৰ স্ব-নিয়ন্ত্রণৰ অধিকাৰ— চন্দা সমিতিৰ প্রতিবেদন, ভার্গিছ কার্যদলৰ প্রতিবেদন, যোশী সমিতিৰ প্রতিবেদন, ডিজিটেল টেৰেষ্ট্রিয়েল টেলিভিছন সম্প্রচাৰ (DTTB)

অধ্যায় ৫ ঃ উন্নয়নৰ বাবে টেলিভিছন ৭০-৮১

উন্নয়ন সংযোগৰ এক আহিলাৰূপে টেলিভিছন, SITE খেড়া সংযোগ প্রকল্প, ঝবুৱা উন্নয়ন সংযোগ প্রকল্প, গ্রাম্য শিক্ষাৰ বাবে থকা গ্রামচেট-চেটেলাইট

অধ্যায় ৬ ঃ ভাৰতত ৰাজহুৱা সম্প্রচাৰ সেৱা ৮২-৯৪

ৰাজহুৱা সেৱা সম্প্রচাৰত ডিজিটেল প্রযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ, দূৰদর্শনৰ আৰম্ভণি, দূৰদর্শনৰ সাংগঠনিক সংৰচনা, এটা ৰাজহুৱা সেৱা সম্প্রচাৰক ৰূপে দূৰদর্শনৰ ভূমিকা, দূৰদর্শনৰ পাৰদর্শিতাৰ মূল্যায়ন, ৰাজহুৱা সেৱা সম্প্রচাৰৰ সমস্যা, এক উপযুক্ত ৰাজহুৱা সেৱা নীতি প্রস্তুতি কৰাৰ প্রয়োজনীয়তা

অধ্যায় ৭ ঃ ভাৰতত ব্যক্তিগত সম্প্রচাৰ সেৱা **৯৫-১১০**

ব্যক্তিগত টেলিভিছনৰ বিকাশ, চেটেলাইট আৰু কেবল টেলিভিছনৰ আগমন, শিক্ষা-মনোৰঞ্জন - সংবাদ-ইতিহাস ভিত্তিক ছেনেল, কেইটামান প্রধান চেটেলাইট টিভি ছেনেল-ষ্টাৰ টিভি, জী টিভি, চোনি টিভি, এমটিভি ইণ্ডিয়া, নেশ্যনেল জিঅ'গ্রাফিক, দূৰদর্শনত ব্যক্তিগত চেটেলাইট ছেনেলৰ প্রভাৱ, কেবল টেলিভিছন

অধ্যায় ৮ ঃ উত্তৰ-পূৰ ভাৰতত ৰাজহুৱা আৰু ব্যক্তিগত সম্প্রচাৰ **১১১-১২৬**

ডিডিকে গুৱাহাটী আৰু পিপিচি-এনইৰ বিশেষ উল্লিখন সহ দূৰদর্শন, অসমৰ বিশেষ উল্লিখন সহ উত্তৰ-পূৱভাৰতত ব্যক্তিগত টিভি ছেনেলৰ বিকাশ

পাঠ্য বিষয়ৰ পৰিচয়

গণসংযোগ শৈক্ষিক কার্যসূচীৰ অধীনৰ স্নাতক মহলাৰ ষষ্ঠ যাণ্মসিকৰ একাদশ পাঠ্যবিষয়টোৰ শিৰোনাম হ'ল 'ইলেক্ট্ৰ'নিক প্ৰচাৰ মাধ্যম- টেলিভিছন'। ইয়াৰ জৰিয়তে শিক্ষার্থীক এটা শক্তিশালী দৃশ্য-শ্ৰব্য মাধ্যম টেলিভিছন সম্পৰ্কে মৌলিক ধাৰণা টো দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। 'দৃশ্য-শ্ৰব্য প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ সৈতে পৰিচয়' শীৰ্ষক পাঠ্যবিষয়ৰ প্ৰথম অধ্যায়টিত দৃশ্য-শ্ৰব্য প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ লগতে জনসমষ্টি আৰু সমাজত ইয়াৰ প্ৰভাৱ তথা প্ৰসাৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা হৈছে। অন্যান্য শ্ৰব্য প্ৰচাৰমাধ্যমতদৃশ্য-শ্ৰব্য প্ৰচাৰ মাধ্যমে পেলোৱা সু আৰু কু প্ৰভাৱসমূহৰ বিষয়েও অধ্যায়টিত আলোচনা কৰা হৈছে। দ্বিতীয়অধ্যায়ৰ আলোচনাৰ বিষয় হ'ল দৃশ্য-শ্ৰব্য প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশ। তৃতীয় অধ্যায়ত টেলিভিছনৰ বিশ্বব্যাপ্ত নেটৱ'র্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। চতুর্থ অধ্যায়টিৰ জৰিয়তে ভাৰতত সম্প্ৰচাৰৰ ইতিহাসত আলোকপাত কৰা হৈছে। সমাজৰ উন্নয়নত টেলিভিছন ব্যৱহাৰৰ সুযোগ হ'ল পঞ্চম অধ্যায়ৰ আলোচনাৰ মূল বিষয়। ষষ্ঠআৰু সপ্তম অধ্যায় দুটাত ভাৰতৰ ৰাজহুৱা সেৱা সম্প্ৰচাৰক দূৰদৰ্শনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। আলোচনা কালত উন্নয়ন সংযোগ শিতানত দূৰদৰ্শনৰ ভূমিকা আৰু য়িাৰ অনুষ্ঠান প্ৰযোজনা প্ৰক্ৰিয়াটো বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে। অধ্যায় দুটা পঢ়ি শিক্ষার্থীয়ে কেবল আৰু চেটেলাইট ছেনেলবোৰৰ ইতিহাস তথা বিকাশ সম্পৰ্কে জানিব পাৰিব। অষ্টম অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'উত্তৰ-পূৱ ভাৰতত টেলিভিছন সম্প্ৰচাৰ'। ইয়াত উত্তৰ-পূৱ ভাৰতত জ্ঞান আৰু তথ্য সম্প্ৰচাৰৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ মাধ্যমৰূপে দূৰদৰ্শনৰ উত্থান বহলাই ব্যাখ্যা কৰা হৈছে। আলোচনাকালত অঞ্চলটোত ব্যক্তিগত টেলিভিছন ছেনেলবোৰৰ বিকাশৰ আলোচনাত বিশেষ জোৰ দিয়া হৈছে।